

Έρευνα χωρών για τις ψευδείς ειδήσεις (fake news)
σχετικά με τη μετανάστευση
(2015-2020)

reCREATE
ΥΓΙΕΙΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
ΤΩΝ ΨΕΥΔΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ (FAKE NEWS)

Περίληψη

Εισαγωγή

Η έλευση του Διαδικτύου και η άνοδος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αύξησε την εξάρτηση από τις διαδικτυακές πλατφόρμες για πληροφόρηση και έχει οδηγήσει σε έκρηξη παραπληροφόρησης και κακόβουλης πληροφόρησης για διάφορα υπό συζήτηση ζητήματα στην Ευρώπη. Αυτή η ψευδής διάδοση πληροφοριών είναι γνωστή ως ψευδείς ειδήσεις ή αλλιώς fake news, όρος που έγινε δημοφιλής από τον πρώην πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών Ντόναλντ Τραμπ και η χρήση του διαδόθηκε παγκοσμίως. Σκοπός της έρευνας που πραγματοποιήθηκε ήταν να αναδείξει μια επισκόπηση του μεταναστευτικού ζητήματος και της διάδοσης των ψευδών ειδήσεων που το αφορούν σε επτά χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που αποτελούνται από τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ιταλία, τη Ρουμανία και την Ισπανία.

Μεθοδολογία

Αυτό το έργο χρησιμοποίησε ανάλυση περιεχομένου για να αξιολογήσει το ζήτημα των ψεύτικων ειδήσεων σχετικά με το ζήτημα της μετανάστευσης στην ΕΕ χρησιμοποιώντας έγγραφα που δημοσιεύθηκαν μεταξύ 2015 και 2020. Η συλλογή δεδομένων περιλαμβάνει κατά μέσο όρο πέντε παραδείγματα ψευδών ειδήσεων σχετικών με το ζήτημα της μετανάστευσης στην ΕΕ για κάθε έτος. Η συλλογή αυτών των δειγμάτων ψευδών ειδήσεων προήλθε από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων άρθρων εφημερίδων, αναρτήσεων από πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, βίντεο και συνεντεύξεων.

Επιπλέον, πρόκειται για μια ποσοτική έρευνα που περιέλαβε τη χρήση μιας μεθόδου έρευνας για τη συλλογή δεδομένων από τους ντόπιους σε καθεμία από τις χώρες που συμμετέχουν σε αυτό το έργο. Η σημασία αυτής της έρευνας ήταν να αναλυθεί η αντίληψη των νέων σχετικά με το θέμα των fake news για τη μετανάστευση στις χώρες τους. Η επίτευξή του συνεπήχθη την ανάπτυξη ενός ερωτηματολογίου που περιείχε 18 ερωτήσεις χωρισμένες σε συγκεκριμένες ενότητες που η καθεμία είχε σκοπό να καταγράψει βασικά στοιχεία του ζητήματος της μετανάστευσης στις ευρωπαϊκές χώρες.

Ευρήματα

Υπήρξαν αρκετά ευρήματα σχετικά με το θέμα των fake news για τη μετανάστευση στην ΕΕ. Με βάση την ανάλυση και των επτά χωρών, έχουν μακρά ιστορία μετανάστευσης με τους μετανάστες να προέρχονται από τις γειτονικές περιοχές καθώς και από πέραν της ευρωπαϊκής περιοχής, συμπεριλαμβανομένων της Αφρικής και της Ασίας. Ως περαιτέρω ένδειξη των ευρημάτων αυτής της μελέτης, η είσοδος αυτών των μεταναστών στην Ευρώπη έχει αναδειχθεί ως ένα αμφιλεγόμενο πολιτικό ζήτημα, γεγονός που έχει προκαλέσει την ξενοφοβία και τη συνολική απόρριψή τους από τους αυτόχθονες. Τα ευρήματα αυτού του ερευνητικού προγράμματος δείχνουν περαιτέρω ότι υπάρχει αυξημένη χρήση ψευδών ειδήσεων για να λασπολογήσουν τους μετανάστες, καθώς οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες πασχίζουν να καλύψουν τις ανάγκες των ίδιων τους των πολιτών με τους ήδη περιορισμένους πόρους, την αυξημένη οικονομική ύφεση και τα αυξημένα ποσοστά ανεργίας. Αντίστοιχα, για πολλούς πολίτες οι μετανάστες αποτελούν απειλή για την οικονομική τους ευημερία με αποτέλεσμα να γίνονται αυξημένες επιθέσεις εναντίον τους μέσω ψευδών ειδήσεων.

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας είναι σημαντικά γιατί παρέχουν ευαισθητοποίηση σχετικά με τα δεινά των μεταναστών και των προσφύγων στην Ευρώπη. Αυτά τα ευρήματα καταδεικνύουν τα συναισθήματα που έχουν οι νέοι για το θέμα της μετανάστευσης στις χώρες τους. Επιπλέον, τα

ευρήματα αυτής της έρευνας είναι σημαντικά επειδή καταδεικνύουν τον επιζήμιο αντίκτυπο της διάδοσης των ψευδών ειδήσεων στους μετανάστες στην Ευρώπη. Επιπλέον, τα ευρήματα αυτής της έρευνας είναι σημαντικά γιατί απεικονίζουν την ανάγκη δημιουργίας νέων αφηγήσεων για τη μετανάστευση.

Συμπέρασμα

Αυτό το έργο έδειξε ότι οι ψευδείς ειδήσεις είναι ένας παράγοντας που συνέβαλε στην αύξηση της εχθρότητας απέναντι στους μετανάστες στην Ευρώπη. Με βάση και τις επτά χώρες που αξιολογήθηκαν, οι ψευδείς ειδήσεις αναδείχθηκαν ως ένα μέσο όσων αντιτίθενται της μετανάστευσης, να την καταπολεμούν και έτσι να εμποδίζουν την είσοδο προσφύγων, αιτούντων άσυλο και μεταναστών. Κάθε μία από τις αξιολογηθείσες ευρωπαϊκές χώρες έχει ένα πλούσιο ιστορικό μεταναστών, καθώς οι συγκεκριμένοι άνθρωποι εισέρχονται στην περιοχή αναζητώντας ασφάλεια και καλύτερες ευκαιρίες σε σύγκριση με εκείνες στις χώρες καταγωγής τους. Σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του μεταναστευτικού ζητήματος, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες προσπάθησαν να θεσπίσουν πολιτικές για τη μετανάστευση. Αυτό περιέλαβε πολιτικές συνεργασίας για τη μετανάστευση, όπως το Σύμφωνο Σένγκεν. Η σημασία αυτού του Συμφώνου έγκειται στον έλεγχο της μετακίνησης μεταναστών εντός των χωρών της Ε.Ε. Η παρούσα μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μετανάστευση στην ΕΕ είναι ένα διαρκές ζήτημα και απομένουν πολλά να γίνουν για να γίνει λιγότερο εχθρική μεταξύ των αυτοχθόνων. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν την ευθύνη να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση του ζητήματος των ψευδών ειδήσεων σχετικά με τη μετανάστευση στις χώρες τους λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων στους μετανάστες, τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο.

Λέξεις-κλειδιά: Fake news, Ευρώπη, μετανάστευση, ΕΕ, παραπληροφόρηση, κακόβουλη πληροφόρηση.

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη.....	2
Εισαγωγή.....	6

Το Ερευνητικό	
Εργο.....	6
Fake News (Ψευδείς Ειδήσεις).....	7
Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ε.Ε.....	8
Γαλλία.....	8
Ιστορία της μετανάστευσης στη Γαλλία.....	8
Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στη Γαλλία.....	9
Γερμανία.....	13
Ιστορία της μετανάστευσης στη Γερμανία.....	13
Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στη Γερμανία.....	15
Ελλάδα.....	18
Ιστορία της Μετανάστευσης στην Ελλάδα.....	18
Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ελλάδα.....	19
Ιρλανδία.....	19
Ιστορία της Μετανάστευσης στην Ιρλανδία.....	19
Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ιρλανδία.....	20
Ιταλία.....	21
Ιστορία της μετανάστευσης στην Ιταλία.....	21
Les Fake News et la question de l'immigration en Italie.....	22
Ρουμανία.....	23
Ιστορία της Μετανάστευσης στη Ρουμανία.....	23
Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στη Ρουμανία.....	24
Ισπανία.....	25
Ιστορία της μετανάστευσης στην Ισπανία.....	25
Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ισπανία.....	26
Αποτελέσματα της Ποσοτικής Έρευνας.....	28
Τα αποτελέσματα της Ελλάδας.....	28
Τα αποτελέσματα της Ιρλανδίας.....	28
Τα αποτελέσματα της Ισπανίας.....	29
Σημειώσεις κλεισίματος.....	29
Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	30

Εισαγωγή

Η Ευρώπη είναι μια περιοχή που έχει βιώσει μια μαζική ροή μεταναστών τα τελευταία χρόνια. Αυτό έλαβε χώρα στα πλαίσια σκληρής οικονομικής ανάπτυξης που χαρακτηρίζεται από αυξημένα ποσοστά ανεργίας και συνολική οικονομική ύφεση. Κατά συνέπεια, αυτό είχε ως αποτέλεσμα η

μετανάστευση να γίνει μείζον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό ζήτημα σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Η προβληματική φύση της μετανάστευσης στην ΕΕ έχει οδηγήσει σε σημαντικό όγκο ειδήσεων για το θέμα. Αυτή η ειδησεογραφική κάλυψη πραγματοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό διαδικτυακά μέσω ιστοτόπων κοινωνικής δικτύωσης. Δυστυχώς, εκφράζοντας την απογοήτευση που σχετίζεται με το ζήτημα της μετανάστευσης, έχουν αυξηθεί οι ψευδείς αφηγήσεις που κοινοποιούνται κατά τη διάρκεια της ειδησεογραφικής κάλυψης. Αυτό είναι ακόμη πιο προβληματικό δεδομένου ότι, στον σημερινό κόσμο, η διαδικτυακή κάλυψη ειδήσεων πραγματοποιείται κυρίως μέσω περιεχομένου που δημιουργείται από χρήστες με τη μορφή ιστολογίων, αναρτήσεων και tweet. Αυτός ο τύπος ειδησεογραφικής κάλυψης στερείται σωστής κανονιστικής ρύθμισης και για αυτόν τον λόγο, έχουν δημοσιευτεί ψευδείς ιστορίες στον διαδικτυακό χώρο σχετικά με τη μετανάστευση στην ΕΕ, ευρέως γνωστές ως ψευδείς ειδήσεις ή fake news. Ακολουθεί έρευνα πεδίου ανά χώρα που διεξήχθη στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου Erasmus+ KA227 με τον τίτλο «ReCREATE healthy narratives to tackle fake news»: 2020-1-IE01-KA227-YOU-082 (Στα ελληνικά: «ReCREATE υγιείς αφηγήσεις για την αντιμετώπιση των ψευδών ειδήσεων»: 2020-1-IE01-KA227-YOU-082). Σκοπός αυτής της έρευνας είναι να αναδείξει το θέμα της μετανάστευσης στην ΕΕ και τις επακόλουθες ψευδείς ειδήσεις που προκύπτουν σχετικά με αυτό το ζήτημα, χρησιμοποιώντας δεδομένα από πολλές χώρες.

Το Ερευνητικό Έργο

Αυτό το ερευνητικό έργο στοχεύει να περιορίσει τις ψευδείς ειδήσεις σχετικά με τη μετανάστευση σε επτά χώρες της ΕΕ. Οι επτά χώρες είναι η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ιταλία, η Ρουμανία και η Ισπανία. Ο λόγος που εστίασαμε σε αυτές τις χώρες είναι ότι βιώνουν τη μεγαλύτερη ροή μεταναστών καθώς και σημαντική αύξηση των ψευδών ειδήσεων στην ΕΕ. Ως εκ τούτου, αυτό το έργο θα προωθήσει την ανάπτυξη μιας σειράς σεμιναρίων ηλεκτρονικής εκπαίδευσης (e-learning course) μεταξύ των νέων πάνω στα μέσα επικοινωνίας και στην τεχνολογία. Αυτό περιλαμβάνει τον εξοπλισμό των νέων με τις απαραίτητες δεξιότητες για την επαλήθευση των πληροφοριών που συναντούν στο διαδίκτυο. Ταυτόχρονα, η σειρά σεμιναρίων αυτή αποσκοπεί στη βελτίωση της κριτικής σκέψης σε σχέση με την ψηφιακή επικοινωνία. Επιπλέον, το ερευνητικό έργο θα προσφέρει μία μικτή κινητικότητα νέων με σκοπό να ενθαρρύνει την απόκτηση δεξιοτήτων δημιουργίας βίντεο και να καλλιεργήσει την ανάπτυξη εναλλακτικών αφηγήσεων μέσω δημιουργικών εργαλείων. Αυτό θα συμβάλει καθοριστικά στη διασφάλιση της χρήσης της περιεκτικής και καινοτόμου μεθοδολογίας με τη χρήση της οποίας οι νέοι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν την ικανότητα να αναπτύξουν μια υγιή αφήγηση σχετικά με τη μετανάστευση στις χώρες τους, αποτρέποντας έτσι τον στιγματισμό και την παραπληροφόρηση για αυτό το θέμα.

Fake News (Ψευδείς Ειδήσεις)

Η προπαγάνδα στη μετάδοση των ειδήσεων ήταν πάντα ένα μείζον θέμα. Τα τελευταία χρόνια, αυτή η πτυχή του ρεπορτάζ προπαγάνδας είναι γνωστή ως fake news (fake news). Τα fake news είναι ένας όρος που διαδόθηκε από τον πρώην πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, Ντόναλντ Τραμπ¹. Χρησιμοποίησε τον όρο για να αναφερθεί σε ειδήσεις σχετικά με τη διακυβέρνησή του που έκρινε ότι δεν ήταν αληθινές. Η εκκλαϊκευση του όρου είχε ως αποτέλεσμα η χρήση του σε διεθνές επίπεδο να γίνει τελικά καθημερινή φράση.

Σήμερα, τα fake news αναφέρονται στην παραπληροφόρηση. Δυστυχώς, δεν υπάρχει συναίνεση σχετικά με τον ορισμό αυτού του όρου και για το λόγο αυτό, η αναφορά του γίνεται με διάφορους τρόπους που περιλαμβάνουν: φήμες, σάτιρα, παρωδία, κατασκευασμένο περιεχόμενο, παραποιημένο περιεχόμενο². Υπήρξαν ορισμένοι ερευνητές και μελετητές που προσπάθησαν να αναπτύξουν πιο συγκεκριμένους όρους για να αναφέρονται στα fake news. Συνεπώς, ορισμένοι από τους πιο χρησιμοποιούμενους όρους περιλαμβάνουν την παραπληροφόρηση, την συκοφαντική

¹ Higdon, Nolan (August 15, 2020). The anatomy of fake news: A critical news literacy education. University of California, p. 1.

² Ibidem, p. 3

δυσφήμιση και την κακόβουλη πληροφόρηση (δυσφήμιση)³. Η παραπληροφόρηση αναφέρεται στη διάδοση ψευδών πληροφοριών που διαδίδονται συνήθως όχι με σκοπό την πρόκληση βλάβης. Η συκοφαντική δυσφήμιση είναι η σκόπιμη δημιουργία ψευδών πληροφοριών για την πρόκληση βλάβης. Όσον αφορά την κακόβουλη πληροφόρηση (δυσφήμιση), πρόκειται για τη διάδοση αληθών πληροφοριών με σκοπό την πρόκληση βλάβης⁴. Όλα αυτά παρέχουν κάποια εικόνα για τον ορισμό του όρου fake news και την επακόλουθη αύξηση της χρήσης αυτού του όρου σε όλο τον κόσμο.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ε.Ε Γαλλία

Ιστορία της μετανάστευσης στη Γαλλία

Μια ιστορική ανάλυση της Γαλλίας καταδεικνύει ότι είναι ένα έθνος μεταναστών. Τον 19ο αιώνα, η Γαλλία έγινε καταφύγιο για τους ανθρώπους που αναζητούσαν την ελευθερία ή εκείνους που αντιμετώπιζαν διώξεις στις χώρες τους για τις πολιτικές τους πεποιθήσεις. Η χώρα έγινε προορισμός για τέτοιους ανθρώπους, καθώς έδωσε τη δυνατότητα στη Γαλλία να επιτύχει τις φιλοδοξίες της για εκβιομηχάνιση και να καλύψει τις ανάγκες της σε εργατικό δυναμικό. Η χώρα δέχθηκε εργάτες μετανάστες από χώρες όπως το Βέλγιο και η Ιταλία. Μέχρι το 1931, η Γαλλία είχε περίπου 2,7 εκατομμύρια μετανάστες που αποτελούσαν περίπου το 6,5% του πληθυσμού της⁵. Κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, σημειώθηκε αύξηση του αριθμού των μεταναστών στη Γαλλία⁶. Την περίοδο αυτή, σημειώθηκε μείωση του αριθμού των μεταναστών από την Ευρώπη και αύξηση των μεταναστών από την Ασία και την Αφρική.

Με αυτή την εισροή μεταναστών, ένα θέμα που αναδύθηκε είναι η ανεργία. Αυτό οφείλεται στην επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης στη Γαλλία. Από τη δεκαετία του 1980, το ποσοστό ανεργίας στη Γαλλία μειώθηκε κάτω από 7%. Πολλοί μετανάστες στη Γαλλία έχουν βιώσει την ανεργία. Για παράδειγμα, περίπου το 30% των μεταναστών από την Αλγερία έχουν βιώσει ανεργία⁷.

Οι μετανάστες στη Γαλλία έχουν λιγότερες πιθανότητες να απασχοληθούν σε σύγκριση με τους μη μετανάστες. Κατά συνέπεια, υπάρχει ένα χάσμα απασχόλησης μεταξύ μεταναστών και μη μεταναστών στη Γαλλία σε ποσοστό 18% για άτομα ηλικίας 25-54 ετών⁸. Οι διαφοροποιήσεις υπάρχουν ανάλογα με το επίπεδο των προσόντων και τη χώρα προέλευσης. Επιδεικνύοντας περαιτέρω τη δυσχερή θέση εικόνα της απασχόλησης για τους μετανάστες, είναι πιο πιθανό να βιώσουν υποβάθμιση σε σύγκριση με τους μη μετανάστες. Οι μετανάστες είναι πιο πιθανό να βιώσουν μια δυσμενή επαγγελματική κατάσταση από ό,τι ορίζει το επίπεδο εκπαίδευσής τους. Ως εκ τούτου, αυτό είναι κάτι που όξυνε το πρόβλημα της διαφοράς μισθών μεταξύ μεταναστών και μη μεταναστών στη Γαλλία.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στη Γαλλία

Η μετανάστευση στη Γαλλία έχει γίνει ένα αμφιλεγόμενο ζήτημα. Το πρόβλημα της ανεργίας έχει συμβάλει στην ανάπτυξη εχθρότητας προς τους μετανάστες στη Γαλλία. Η έκφραση αυτής της

³ Giuliani-Hoffman, Francesca (November 3, 2017). "'F*** News' should be replaced by these words, Claire Wardle says". Money.CNN. Retrieved December 30, 2021.

⁴ Giuliani-Hoffman, Francesca (November 3, 2017). "'F*** News' should be replaced by these words, Claire Wardle says". Money.CNN. Retrieved December 30, 2021

⁵ Hamilton, Kimberly. 1997. "Europe, Africa, and International Migration: An uncomfortable triangle of interests." New Community 23(Chronique de la politique d'immigration en 2006 - Rupture, transition ou continuité? dossier d'actualité du site Vie publique, March 2007

⁶ Ibidem, p. 7

⁷ CAS, 2012

⁸ Organization for Economic Cooperation and Development Continuous Reporting System on Migration (SOPEMI). Trends in International Migration. Paris: OECD Publications, 2003: 196-198

εχθρότητας τα τελευταία χρόνια γίνεται μέσω των fake news. Η Έκθεση Ψηφιακών Ειδήσεων του 2019 από το Ινστιτούτο Reuters για τη Μελέτη της Δημοσιογραφίας διερεύνησε τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ως πηγής πληροφοριών και ειδήσεων στη Γαλλία. Σύμφωνα με αυτό το Ινστιτούτο, το 42% του πληθυσμού της Γαλλίας χρησιμοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως πηγή πληροφόρησης. Επιπλέον, το 69% του γαλλικού πληθυσμού λαμβάνει πληροφορίες διαδικτυακά, συμπεριλαμβανομένων των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης. Με αυτή την αυξημένη χρήση διαδικτυακών πηγών για πληροφόρηση, έχει επίσης αυξηθεί η δυσπιστία προς τα μέσα ενημέρωσης. Αυτή είναι μια εξέλιξη που οδήγησε σε μείωση του επιπέδου εμπιστοσύνης που έχουν οι άνθρωποι στα μέσα ενημέρωσης, πέφτοντας κατά 11 μονάδες στην Ευρώπη.

Υπήρξαν αρκετές περιπτώσεις ψευδών ειδήσεων στη Γαλλία, οι οποίες προκάλεσαν αρνητική σκίαση των μεταναστών. Για να το καταδείξουμε, τα παρακάτω επισημαίνουν ορισμένα γεγονότα και ψευδείς ειδήσεις κάλυψης μεταναστών.

Η δολοφονία της 9χρονης Chloe έγινε με όπλο εναντίον μεταναστών στη Γαλλία από τον σταθμό France 3 Nord Pas-de-Calais τον Απρίλιο. Οι ειδήσεις για τη δολοφονία της Chloe στο Καλαί είχαν κυκλοφορήσει στις πλατφόρμες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Ο τίτλος του άρθρου για αυτήν την ιστορία είχε αλλάξει στην πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Facebook από διάφορους χρήστες του διαδικτύου για να στιγματίσει τους μετανάστες και ως εκ τούτου να οδηγήσει στη συνένωση των προσφύγων. Ο τίτλος του άρθρου στο 3 Nord Pas-de-Calais, "Η Chloe απήχθη, σκοτώθηκε και βιάστηκε στο Καλαί: ο ύποπτος ομολόγησε" μετατράπηκε έτσι σε "Η Chloe απήχθη, σκοτώθηκε και βιάστηκε στο Καλαί από έναν μετανάστη"⁹.

Υπήρξαν επιπλέον περιπτώσεις ψευδών ειδήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στη Γαλλία που έχουν υποβαθμίσει περαιτέρω τους μετανάστες. Ένα παράδειγμα αυτού είναι η δημιουργία tweets που παραπληροφορούν υποστηρίζοντας ότι οι μετανάστες λαμβάνουν 40 ευρώ καθημερινά ως οικονομική βοήθεια για κάθε ένα από τα μέλη της οικογένειάς τους με τη χρήση κάρτας.

⁹ F3nord. 2020. Calais: Chloe, 9, was kidnapped and killed.

<https://france3-regions.francetvinfo.fr/hauts-de-france/2015/04/15/calais-chloe-9-ans-ete-enlevee-violee-et-tuee-705643.html>

https://twitter.com/bergeredwige/status/777495870388441088?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E777495870388441088%7Ctwgr%5E%7Ctwcon%5Esl_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.leparisien.fr%2Fsociete%2Fla-carte-bleue-des-migrants-le-retour-d-une-infox-14-08-2010-8133486.php

Αυτή ήταν μια ψευδής αφήγηση, επειδή τα γεγονότα έδειξαν ότι οι μετανάστες που είχαν υποβάλει αίτημα άσυλου στο Ofpra ελάμβαναν οικονομική βοήθεια με τη μορφή επιδόματος για αιτούντες άσυλο ύψους 6,80 ευρώ ημερησίως. Ο ιστότοπος Ofpra ανέφερε ότι χρειαζόταν μια οικογένεια 10 ατόμων για να λάβει 37,40 ευρώ καθημερινά, ποσό που πλησιάζει τα 40 ευρώ στα fake news.

Μια άλλη περίπτωση ψευδών ειδήσεων στη Γαλλία σχετικά με τους μετανάστες που κοινοποιήθηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σχετίζεται με μια ανάρτηση που έγινε στις 15 Φεβρουαρίου 2017 και κοινοποιήθηκε περισσότερες από 12.500 φορές. Αυτή ήταν μια ανάρτηση ενός χάρτη που κοινοποιήθηκε ευρέως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με τον ψευδή ισχυρισμό για ταραχές στη Γαλλία. Ο χάρτης υποτίθεται ότι έδειχνε τις συγκρούσεις που γίνονταν μεταξύ της αστυνομίας και των ταραχοποιών.

Τα παραπάνω ήταν ψευδείς ειδήσεις επειδή η αλήθεια ήταν ότι αυτός ήταν ένας χάρτης που δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2005 και ήταν μια αναπαράσταση των αυξημένων κοινωνικών εντάσεων στις συγκρούσεις στη Γαλλία που πραγματοποιούνταν από το Lens στο Perpignan μέσω της Λυών ή της Μασσαλίας. Για παράδειγμα, ο ψευδής χάρτης μετράει πενήντα ζώνες αναταραχής

μεταξύ των δυνάμεων της τάξης και των τοπικών οργανώσεων σε ολόκληρη τη Γαλλία. Ως εκ τούτου, ο χάρτης παραμόρφωσε την αστική βία που λάμβανε χώρα στη Γαλλία σε μια εποχή που υπήρχαν εκτεταμένες ταραχές

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καταδεικνύουν περαιτέρω το ζήτημα των ψεύτικων ειδήσεων σχετικά με τους μετανάστες στη Γαλλία μέσω ψευδών ισχυρισμών σχετικών με τη στέγαση τους. Ένα παράδειγμα αυτού είναι ο χρήστης του Twitter Florian Philippot που ψευδώς ισχυρίστηκε ότι παραχωρήθηκαν 77.000 διαμερίσματα HLM για μετανάστες παρά την ανάγκη για κάτι τέτοιο από τους Γάλλους πολίτες. Μια προεπισκόπηση αυτού του tweet είναι παρακάτω.

Το παραπάνω tweet ήταν ψευδής είδηση και η πραγματική πληροφορία ήταν ότι δεν ήταν δυνατό για τους μετανάστες να διεκδικήσουν στέγαση στο HLM και ότι δεν είχαν προτεραιότητα. Ένας από τους κύριους λόγους για αυτό είναι ότι η διεκδίκηση στέγασης απαιτεί από τους μετανάστες να διαθέτουν άδεια παραμονής. Αντίστοιχα, δεν υπήρξε ευνοιοκρατία των μεταναστών όπως υποστηρίζεται στο tweet.

Γερμανία

Ιστορία της μετανάστευσης στη Γερμανία

Η ιστορία της γερμανικής μετανάστευσης είναι αρκετά περίπλοκη. Αυτό ξεκινά από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι σήμερα, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα η Γερμανία να αναδειχθεί ως το ευρωπαϊκό έθνος με τον μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών που φιλοξενούνται¹⁰. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το μεταναστευτικό ρεύμα προς τη Γερμανία προερχόταν από γεωγραφικές περιοχές με πολιτισμικές ομοιότητες. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια η Γερμανία υποδέχεται περισσότερους ανθρώπους από μη ευρωπαϊκές χώρες με διαφορετική κουλτούρα.

Κατά τη διεξαγωγή μιας ιστορικής ανάλυσης της μετανάστευσης στη Γερμανία, το πρώτο μεγάλο κύμα μετανάστευσης καταδεικνύει ένα τεράστιο κύμα μεταναστών στη χώρα να συνεπάγεται την είσοδο Γερμανών προσφύγων που προέρχονται από ιστορικά πρώην γερμανικές περιοχές. Αυτοί ήταν μετανάστες από την Πολωνία και από τη Σοβιετική Ένωση. Αυτό συνεπήχθη τη μετακίνηση περίπου 12 έως 15 εκατομμυρίων προσφύγων από τα έτη 1945 έως 1950¹¹. Οι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στα περισσότερα μέρη εντός της κατεχόμενης από τους συμμάχους Γερμανίας. Επειδή αυτοί οι πρόσφυγες ήταν όλοι Γερμανοί, μιλούσαν τη γερμανική γλώσσα και μοιράζονταν αυτήν την κουλτούρα. Κατά συνέπεια, ενσωματώθηκαν εύκολα στη Γερμανία. Παρόλα αυτά, υπήρξε μια άνοδος

¹⁰https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics

¹¹ <https://www.kas.de/de/web/geschichte-der-cdu/flucht-und-vertreibung>

του αριθμού των συλλόγων μεταναστών, ορισμένοι από τους οποίους παραμένουν ενεργοί μέχρι και σήμερα, οι οποίοι ήθελαν να διατηρήσουν την πολιτιστική κληρονομιά των πρώην γερμανικών περιοχών και να διασφαλίσουν ότι θα υπάρξει η διάδοσή της στις μελλοντικές γενιές.

Μία από τις θεματικές - κλειδιά της μετανάστευσης, της οποίας ο αντίκτυπος παραμένει σήμερα ευρέως ορατός, που αναφέρεται ως «Gastarbeiter» ή μετανάστες εργάτες, εμφανίστηκε. Αυτό είναι ένα φαινόμενο που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1950 επειδή η Γερμανία αντιμετώπιζε έλλειψη εργατικού δυναμικού, ιδιαίτερα στη Δυτική Γερμανία. Αυτή είναι μια πρόκληση που ήταν πιο κοινή στους τομείς της βιομηχανίας και της εξόρυξης που δεν απαιτούσαν τους πιο εξειδικευμένους εργάτες ή προσόντα. Αυτό έγινε ακόμη περισσότερο μια πρόκληση μετά την κατασκευή του Τείχους του Βερολίνου το 1961. Εκείνη την εποχή, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας συνήψε συμφωνίες με ευρωπαϊκά και μη ευρωπαϊκά κράτη για την εισαγωγή ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Μεταξύ 1955 και 1968, τις συμφωνίες τήρησαν οκτώ χώρες από την περιοχή της Μεσογείου που έστειλαν εργάτες στη Γερμανία¹². Αυτοί οι εργαζόμενοι δεν ενσωματώθηκαν στην κοινωνία και δεν ελάμβαναν πολλά οφέλη, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής πρόνοιας. Ωστόσο, η κατασκευή του Τείχους του Βερολίνου επέφερε αλλαγές όσον αφορά στην ευημερία και τα οφέλη των εργαζομένων στη Δυτική Γερμανία. Αυτή ήταν μια εποχή που αυτοί οι εργαζόμενοι άρχισαν να έχουν πρόσβαση στην κοινωνική πρόνοια όπως αυτή των Γερμανών εργαζομένων, με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να εγκατασταθούν μόνιμα. Αυτό το φαινόμενο του «Gastarbeiter» έληξε το 1973 μετά την οικονομική ύφεση από την πετρελαϊκή κρίση που είχε ως αποτέλεσμα την έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης για τους μετανάστες¹³.

Υπήρξε μια ξαφνική και σημαντική αύξηση του αριθμού των μεταναστών τα τελευταία χρόνια, παράλληλα με την ευρωπαϊκή μεταναστευτική κρίση του 2015. Αυτό το έτος και τα επόμενα χρόνια σηματοδότησε μια άνευ προηγουμένου αύξηση της ροής προσφύγων. Πολλοί από αυτούς τους πρόσφυγες επέλεξαν τη Γερμανία ζητώντας άσυλο. Ένας σημαντικός αριθμός των προσφύγων προήλθε από τη Συρία μετά την κλιμάκωση του εμφυλίου πολέμου και μετά την Αραβική Άνοιξη¹⁴. Η μαζική ροή προσφύγων στη Γερμανία έχει οδηγήσει σε διάφορες προκλήσεις σχετικά με την ενσωμάτωσή τους, πυροδοτώντας κοινωνικές διαμαρτυρίες. Πρόκειται για μια εξέλιξη που έχει προκαλέσει αυξημένες εκκλήσεις για υιοθέτηση αυστηρότερης πολιτικής για τη μετανάστευση, προκειμένου να μειωθεί η είσοδος των μεταναστών στη χώρα.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στη Γερμανία

Η Γερμανία είναι μια χώρα που έχει αντιμετωπίσει επίσης το θέμα των fake news σχετικά με τη μετανάστευση λόγω της αύξησης της εχθρότητας προς τους μετανάστες. Από το 2015 έως σήμερα, παρατηρείται αύξηση των ψευδών ειδήσεων σχετικών με μετανάστες στη Γερμανία που παρουσιάζονται σε μεγάλο βαθμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης¹⁵. Έχει παρατηρηθεί αύξηση των κρουσμάτων ψευδών ειδήσεων σχετικών με μετανάστες. Επειδή πολλοί μετανάστες στη Γερμανία ήρθαν από χώρες της Μέσης Ανατολής, το στερεότυπο της τρομοκρατίας έχει χρησιμοποιηθεί ως παράγοντας για τη διαστρέβλωση αυτών των ψεύτικων ειδήσεων. Ένα παράδειγμα αυτού είναι η περίπτωση του Anas Modami, ενός Σύριου πρόσφυγα που είχε τραβήξει μια selfie με την Angela Merkel. Αυτή ήταν μια selfie που τραβήχτηκε το 2015, αλλά τα fake news ότι ο Modami είναι τρομοκράτης είναι του 2017. Αυτό οδήγησε πολλούς ιστότοπους να κατηγορήσουν τη Μέρκελ ότι ήταν φιλικά προσκεϊμένη σε τρομοκράτες κατά τη διάρκεια της πολιτικής της εκστρατείας.

¹² The International Migration Review, Vol. 19, No. 3, Special Issue: Civil Rights and the Sociopolitical Participation of Migrants, New York, 1985, p. 518.

¹³ Klaus Bade, http://kjbade.de/wp-content/uploads/2015/09/2007-09-21_verso-una-societa-multiculturale.pdf.

¹⁴ E. Kolinsky, Non-German Minorities in German Society, in “Turkish Culture in German Society Today”, Berkley 1997, p. 83.

¹⁵ Deutsche Welle. 2017. German court rejects injunction against Facebook over Syrian refugee selfie

Φωτογραφία του Anas Modami με την Angela Merkel. Φωτογραφία του 2015.

<https://www.infomigrants.net/en/post/2206/german-court-rejects-injunction-against-facebook-oversyrian-refugee-selfie>

Το 2018 κυκλοφόρησε μια εικόνα στην ομάδα του Facebook που ισχυριζόταν ότι η τότε κυβέρνηση επένδυε πρόσθετη υποστήριξη σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες σε σύγκριση με τους Γερμανούς κατοίκους¹⁶. Η σημασία αυτού ήταν η απαξίωση ενός πολιτικού αντιπάλου.

Αναρτήθηκε άρθρο στο Facebook που απεικονίζει τους πρόσφυγες ως επικίνδυνους. Το άρθρο έκανε αρκετούς ψευδείς ισχυρισμούς σχετικά με έφηβους πρόσφυγες, όπως το ότι απειλούσαν τους δασκάλους τους για χρήματα, PlayStation και ότι απαιτούσαν μετεγκατάσταση σε μια μεγαλύτερη πόλη. Επιπλέον, το άρθρο υποστηρίζει ότι οι έφηβοι κατέστρεφαν περιουσίες όπως έπιπλα και έφταναν ακόμη και στο σημείο να επιτίθενται στην αστυνομία. Ωστόσο, η ανάλυση του άρθρου αποκαλύπτει ότι δεν έχει αναφορές, συγγραφέα ή πηγές. Η εικόνα του άρθρου φαίνεται να προέρχεται από μία εφημερίδα, αλλά δεν είναι αυθεντική.

¹⁶ Deutsche Welle. 2017. The growing problem of agitation against refugees online <https://www.infomigrants.net/en/post/2193/the-growing-problem-of-agitation-against-refugees-online>, URL consulted on 14.12.2021.

Τα τελευταία χρόνια, μια εικόνα δημοσιεύτηκε από το τοπικό κόμμα AFD, η οποία επιβεβαίωσε ότι η γερμανική πολιτική υποστηρίζει τη μετανάστευση από την Αφρική για να βοηθήσει την αφρικανική ήπειρο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της. Ωστόσο, αυτή είναι μια ψευδής αφήγηση, καθώς το τεράστιο μέγεθος της ηπείρου δεν επιτρέπει στη Γερμανία να υποστηρίξει μετανάστες από όλη την Αφρική.

Ελλάδα

Ιστορία της Μετανάστευσης στην Ελλάδα

Το πρώτο κύμα μετανάστευσης στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1989 μετά την πτώση των σοσιαλιστικών καθεστώτων στην Ανατολική Ευρώπη. Οι μετανάστες προέρχονταν κυρίως από την Αλβανία, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία. Μεταξύ 2000 και 2010, η Ελλάδα προσέλκυσε μετανάστες από πρώην σοσιαλιστικές χώρες καθώς και από όλο τον κόσμο. Το αποτέλεσμα αυτού ήταν η αύξηση του πληθυσμού της Ελλάδας λόγω των μεταναστών. Περίπου το 7% του πληθυσμού της χώρας αποτελείται από μετανάστες που προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ. Ο αυξημένος αριθμός μεταναστών ήταν πρωτοφανής για το μεγαλύτερο μέρος του γηγενούς ελληνικού πληθυσμού. Κατά συνέπεια, αυτό δημιούργησε ένα σοβαρό πολιτικό ζήτημα στην Ελλάδα.

Η Ελλάδα συνεχίζει να βιώνει μεταναστευτική κρίση καθώς έχει γίνει το κύριο σημείο εισόδου μεταναστών στην Ευρώπη, ιδιαίτερα κατά την περίοδο 2005-2010. Δηλαδή, η Ελλάδα λειτουργεί ως πύλη της Ευρώπης για τους λαθρομετανάστες. Πολλοί λαθρομετανάστες που εισέρχονται στην Ελλάδα καταλήγουν συνήθως στο κέντρο της Αθήνας αυξανόμενοι σε αριθμό. Πολλοί από αυτούς τους μετανάστες έχουν πρόβλημα να βρουν κατάλυμα και υφίστανται συνεχείς επιθέσεις από τις

ακροδεξιές ομάδες. Ως εναλλακτική, αυτοί οι μετανάστες αναγκάζονται να ζουν σε κοινόχρηστα διαμερίσματα. Επιπλέον, οι μετανάστες στην Ελλάδα τείνουν να γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης ως φθινό εργατικό δυναμικό.

Οι μετανάστες στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν ρατσιστικές επιθέσεις. Ένας σημαντικός λόγος για αυτό ήταν η κρίση χρέους της χώρας και η οικονομική ύφεση που έχει εξαθλιώσει πολλούς Έλληνες. Αυτός ήταν ένας παράγοντας που ώθησε τους Έλληνες να επιτεθούν στους μετανάστες καθώς τους αντιλαμβάνονται ως άτομα αφαιρούν επαγγελματικές ευκαιρίες για τους ίδιους τους Έλληνες. Τα παιδιά των μεταναστών έχουν βιώσει φοβίες και μίσος εναντίον τους.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ελλάδα

Το θέμα της μετανάστευσης στην Ελλάδα έχει επηρεάσει την άνοδο των fake news στο διαδίκτυο. Για παράδειγμα, ο αυξημένος αριθμός μεταναστών έχει κάνει την κατάσταση στο νησί της Κω πολύ δύσκολη. Αυτό αποτελεί ακόμη περισσότερο ένα σημαντικό ζήτημα επειδή οι επαγγελματίες υγείας στο νησί έχουν την πρόκληση να αντιμετωπίσουν την αύξηση των κρουσμάτων χολέρας¹⁷. Ωστόσο, αυτή ήταν μια εξέλιξη από αποσιωπήθηκε από τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης και από τις αρχές.

Ένα παράδειγμα μιας περίπτωσης ψευδών ειδήσεων στην Ελλάδα αφορούσε σε έναν Πακιστανό μετανάστη που υποτίθεται ότι είχε κερδίσει ένα λαχείο 9 εκατομμυρίων¹⁸. Σύμφωνα με ένα άρθρο ψευδών ειδήσεων που δημοσιεύτηκε σχετικά με τους μετανάστες, υποστήριξε ότι ο μετανάστης αυτός είχε δηλώσει ότι με όλα τα κέρδη του είχε την οικονομική δυνατότητα να φέρει όλη την οικογένειά του στην Ελλάδα και να ζήσει μια πλούσια ζωή. Κι αυτό παρόλο που ο μετανάστης ισχυρίστηκε ότι δεν του αρέσει η Ελλάδα λόγω του χοιρινού κρέατος και των γυναικών που ντύνονται ελαφρά.

https://www.pentapostagma.gr/koinonia/1353172_sok-me-tis-proklitikes-diloseis-toy-pakistanoy-ypertyheroy-poy-kerdise-9ek-eyro

Ιρλανδία

Ιστορία της Μετανάστευσης στην Ιρλανδία

Η Ιρλανδία είναι μια χώρα που βιώνει αύξηση των μεταναστευτικών μοτίβων. Οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες ήταν ένας παράγοντας που συνέβαλε σε αυτά τα μοτίβα μετανάστευσης. Λόγω αυτής της μετακίνησης εντός και εκτός Ιρλανδίας, έχει επηρεαστεί η

¹⁷ Thanos Sitistas. 2019. "Epidemic" bomb of typhus, cholera, plague, and tuberculosis by "illegal immigrants"? <https://www.ellinikahoaxes.gr/2019/11/30/migrants-infectious-disease-hoax/>

¹⁸ https://www.pentapostagma.gr/koinonia/1353172_sok-me-tis-proklitikes-diloseis-toy-pakistanoy-ypertyheroy-poy-kerdise-9ek-eyro.

μεταχείριση μεταναστών, αιτούντων άσυλο και μη υπηκόων στην Ιρλανδία¹⁹. Η κατάσταση έχει γίνει ακόμη χειρότερη μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση και την οικονομική ύφεση που είχε ως αποτέλεσμα πολλοί Ιρλανδοί πολίτες να μεταναστεύσουν αναζητώντας μια καλύτερη ζωή. Η Ιρλανδία υιοθέτησε μεταναστευτικές πολιτικές που οδήγησαν περαιτέρω σε αύξηση των μεταναστών. Ένα παράδειγμα αυτού ήταν το νομοσχέδιο που παρείχε το δικαίωμα στην λήψη της ιρλανδικής υπηκοότητας, δίνοντας στα παιδιά αλλοδαπών το δικαίωμα κτήσης της ιρλανδικής υπηκοότητας με τη γέννησή τους. Έτσι, η Ιρλανδία είχε δίκαιους νόμους και πολιτικές σχετικά με τη μετανάστευση κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου που συνέπεσε επίσης με την οικονομική άνθηση στη χώρα. Ωστόσο, η κατάσταση έχει αλλάξει σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών μετά τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση που αντιμετώπισε η Ιρλανδία²⁰. Για παράδειγμα, πολλοί Ιρλανδοί υπήκοοι που είχαν εγκαταλείψει τη χώρα για αναζήτηση εργασίας επέστρεψαν ζητώντας άσυλο με αποτέλεσμα η Ιρλανδία να έχει μεγαλύτερη είσοδο ατόμων σε σύγκριση με αυτούς που έφευγαν. Οι μετανάστες άρχισαν να αντιμετωπίζουν άδικη μεταχείριση που αποδεικνύεται από το δημοψήφισμα του 2004 που αφαίρεσε το δικαίωμα στην ιθαγένεια των παιδιών των μεταναστών που γεννήθηκαν στην Ιρλανδία. Συνεπώς, η μεταχείριση των μεταναστών στην Ιρλανδία σήμερα περιλαμβάνει κάποια σημαντική εχθρότητα όπως στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ιρλανδία

Η κάλυψη ψευδών ειδήσεων σχετικά με τους μετανάστες στην Ιρλανδία έχει αυξηθεί. Αυτό πηγάζει από την αυξημένη εχθρότητα κατά των μεταναστών στη χώρα. Με βάση ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στους Irish Times, παρατηρείται αύξηση των ψευδών ειδήσεων για μετανάστες στις πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης, ειδικά στο Facebook. Οι περισσότεροι Ιρλανδοί εκφράζουν μεγάλο σκεπτικισμό σχετικά με τις ειδήσεις που καλύπτονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης²¹. Οι ψευδείς ειδήσεις για τη μετανάστευση στην Ιρλανδία δημιουργήθηκαν και κοινοποιήθηκαν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από λαϊκιστικές πολιτικές οργανώσεις με σκοπό να σπείρουν διχασμό στην Ιρλανδία επηρεάζοντας την κοινή γνώμη εναντίον των μεταναστών²².

Υπήρχαν ψευδείς ισχυρισμοί που διατυπώθηκαν στο διαδίκτυο ότι η ιρλανδική κυβέρνηση σχεδίαζε να φέρει ένα εκατομμύριο μετανάστες από μουσουλμανικές χώρες. Αυτό έγινε μέσω ειδησεογραφικών άρθρων που κοινοποιήθηκαν σε διάφορους ιστότοπους που υποστήριζαν ότι η κυβέρνηση σχεδίαζε να φέρει μετανάστες στη χώρα στα πλαίσια σχεδιασμού μέχρι το 2040²³.

¹⁹ Central Statistics Office (2020). Population and Migration Estimates April 2020. Sourced from: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/er/pme/populationandmigrationestimatesapril2020>.

²⁰ Central Statistics Office (2021). Press Statement Population and Migration Estimates April 2021. Sourced from: <https://www.cso.ie/en/csolatestnews/pressreleases/2021pressreleases/pressstatementpopulationandmigrationestimatesapril2021/>

²¹ Gleeson, C. (2021). Irish people's trust in media increases amid concern over fake news. The Irish Times. Sourced from:

<https://www.irishtimes.com/business/media-and-marketing/irish-people-strust-in-media-increases-amid-concern-over-fake-news-1.4600628>.

²² O'Brien, C. (2021) Ireland to lead global initiative to tackle 'fake news' on migration. The Irish Times. Sourced from: <https://www.irishtimes.com/news/education/ireland-to-lead-global-initiative-totackle-fake-news-on-migration-1.4547287?mode=sample&auth-failed=1&pworigin=https%3A%2F%2Fwww.irishtimes.com%2Fnews%2Feducation%2Fireland-to-lead-globalinitiative-to-tackle-fake-news-on-migration-1.4547287>.

²³ DNA. 2018. Fake news: Ireland denies reports that nation will be bringing in 1 million immigrants from Muslim nations. <https://www.dnaindia.com/world/report-fake-news-ireland-denies-reports-that-nation-will-be-bringing-in-1-million-immigrants-from-muslim-nations-2592167>

Ωστόσο, οι επισημάνσεις που έκανε ο Ιρλανδός πρωθυπουργός σχετικά με αυτό το σχέδιο δεν ήταν στο πλαίσιο του μεταναστευτικού, αλλά αναφέρονταν στο σχέδιο γενικότερα.

Ιταλία

Ιστορία της μετανάστευσης στην Ιταλία

Η δεκαετία του 1990 σηματοδότησε μερικές από τις πιο σημαντικές εξελίξεις στα μεταναστευτικά μοτίβα της Ιταλίας. Το 1990 έλαβαν χώρα τέσσερα βασικά γεγονότα που άλλαξαν το μεταναστευτικό κίνημα στην Ιταλία που συνίστανται στην έγκριση του νόμου 39/1990 aka Legge Martelli, στην έναρξη της διαδικασίας ένταξης στη Συνθήκη Σένγκεν, την εγγραφή της Ιταλίας στη Σύμβαση του Δουβλίνου, η οποία αφορά άμεσα τη μετανάστευση και το άσυλο και στην υιοθέτηση από τον ΟΗΕ της Διεθνούς Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων όλων των Μεταναστών Εργαζομένων και των Μελών των Οικογενειών τους.

Το 1991 η Ιταλία σημείωσε αύξηση των μεταναστών που μετακινήθηκαν από την Αλβανία σε τεράστιους αριθμούς. Αυτό το γεγονός παρείχε την αρχική δοκιμή για την αντίληψη της Ιταλίας για τους μετανάστες. Μετά την απόβαση του πλοίου Vlora που μετέφερε 6000 Αλβανούς μετανάστες, η υποδοχή ήταν αρνητική καθώς τοποθετήθηκαν σε ένα γήπεδο εντός της πόλης για οκτώ ημέρες λόγω αντικρουόμενων αποφάσεων σχετικά με την κατάστασή τους²⁴. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αυξημένη περιπολία της θαλάσσιας περιοχής μεταξύ Αλβανίας και Πούλιας²⁵ (Puglia). Επιπλέον μετανάστες από την Αλβανία εισήλθαν στην Ιταλία το 1997 λόγω της κακής οικονομικής κατάστασης στην Αλβανία. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η ιταλική κυβέρνηση να λάβει μια άκαμπτη θέση στην αντιμετώπιση της κατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της διεξαγωγής πρόσθετων περιπολιών για την αποτροπή της άφιξης μεταναστών. Κατά συνέπεια, η στάση της Ιταλίας απέναντι στους πρόσφυγες και τους μετανάστες ήταν κυρίως αρνητική. Ωστόσο, το 2011 υπήρξε μια πιο θετική αντιμετώπιση των προσφύγων με βάση το γεγονός ότι η κατάστασή τους έγινε αντιληπτή ως ανθρωπιστική κρίση²⁶. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν συγκρούσεις και συμπλοκές σχετικά με τις μεταναστευτικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην Ιταλία.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ιταλία

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση της διάδοσης ψευδών ειδήσεων σχετικά με το θέμα της μετανάστευσης στην Ιταλία. Για παράδειγμα, υπήρξε η δημοσίευση ενός άρθρου το 2018 που ισχυριζόταν ότι η αστυνομία είχε ανακτήσει 27 εκατομμύρια ευρώ σε ένα camp μεταναστών. Ωστόσο, το άρθρο δεν είναι συγκεκριμένο σε λεπτομέρειες όπως πού ακριβώς συνέβη ή πότε συνέβη. Αυτό το ίδιο άρθρο δημοσιεύτηκε το 2015 σε μια εφημερίδα γνωστή ως Il Giornale που καταδεικνύει τον αγώνα της αστυνομίας εναντίον ενός camp νομάδων στο Τορίνο.

Το 2019, δημοσιεύτηκε στο Facebook ένα βίντεο που τραβήχτηκε από έναν ιταλικό τηλεοπτικό σταθμό με τον τίτλο "Dalla vostra parte". Το βίντεο ανέφερε μια είδηση για μια διαμαρτυρία 40 ασυνόδευτων ανηλίκων που ζητούσαν άσυλο και φιλοξενήθηκαν σε κέντρο υποδοχής στη Σικελία. Η δημοσιευμένη έκδοση του βίντεο στο Facebook υποβλήθηκε σε επεξεργασία χρησιμοποιώντας υπότιτλο που υπονοούσε ότι η διαμαρτυρία αφορούσε 40 πρόσφυγες και ότι είχαν μεταφερθεί σε ξενοδοχείο 4 αστέρων στη Μεσσίνα. Ωστόσο, αυτό το βίντεο απομυθοποιήθηκε ως ψευδείς ειδήσεις από την Pagella Politica ως παραπλανητικό.

²⁴ Niglia, 2009

²⁵ Bucarelli, 2014

²⁶ ISTAT, 2012a

Notizia del 2016: la protesta in un centro di accoglienza in Sicilia

Ρουμανία

Ιστορία της Μετανάστευσης στη Ρουμανία

Η Ρουμανία με την πάροδο του χρόνου αντιμετώπισε την πρόκληση της μετανάστευσης. Το γεγονός αυτό είναι αξιοσημείωτο γιατί η Ρουμανία έχει χρησιμεύσει για τους μετανάστες τόσο ως χώρα διέλευσης όσο και ως προορισμός.

Για πολύ καιρό μέχρι το 1989 οι Ρουμάνοι αντιλαμβάνονταν τους μετανάστες με αρνητικό τρόπο. Ωστόσο, υπήρξε μια αλλαγή στη στάση, η οποία συνεπαγόταν την αντίληψη των μεταναστών με πιο θετικό πρίσμα. Η πεποίθηση που υπάρχει στη Ρουμανία είναι ότι ο έλεγχος του μεταναστευτικού ζητήματος στη χώρα είναι καθοριστικός προκειμένου η μετανάστευση να γίνει θετική πραγματικότητα. Το μεγαλύτερο μέρος της ανάλυσης που διεξήχθη για τη μετανάστευση στη Ρουμανία επικεντρώθηκε κυρίως στη διαδικασία της μετανάστευσης σε αντίθεση με τον αντίκτυπό της στην κοινωνία. Η Ρουμανία πέρασε από μια σοβαρή κοινωνικοοικονομική διαδικασία που είχε ως αποτέλεσμα το 40% της απώλειας θέσεων εργασίας να αυξάνει τα επίπεδα της ανεργίας. Το

αποτέλεσμα αυτού ήταν η παράτυπη εξέλιξη της μετανάστευσης προς τη Δυτική Ευρώπη, η οποία αυξήθηκε περαιτέρω μετά την αναδιάρθρωση και το κλείσιμο βιομηχανικών εταιρειών. Η Ρουμανία γνώρισε στη συνέχεια μια περίοδο στασιμότητας της μετανάστευσης. Ωστόσο, αυτό σύντομα άλλαξε όταν άρχισαν να έρχονται μετανάστες στη χώρα από χώρες φτωχότερες από τη Ρουμανία. Το 2007 σημειώθηκε αύξηση στον αριθμό των μόνιμων μεταναστών στη Ρουμανία μετά την είσοδό της στην ΕΕ. Στη συνέχεια, η Ρουμανία έλαβε μέτρα για την ανάπτυξη μεταναστευτικών πολιτικών που υιοθέτησαν κανονιστικές πράξεις, καθώς και τη σύσταση ιδρυμάτων που σχετίζονται με τον τομέα της μετανάστευσης. Η ένταξη στην ΕΕ οδήγησε σε πολλές αλλαγές στους νομικούς κανόνες σχετικά με το καθεστώς των μεταναστών στη Ρουμανία. Για το λόγο αυτό, η Ρουμανία καλωσόρισε πολίτες από τα κράτη μέλη της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Οικονομική Περιφέρεια για να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στη Ρουμανία

Υπήρξαν αυξημένες περιπτώσεις ψευδών ειδήσεων σχετικά με τη μετανάστευση στη Ρουμανία. Ένα παράδειγμα αυτού είναι ένας τίτλος ειδήσεων που δημοσιεύτηκε και ισχυριζόταν ότι το κράτος παρείχε 50 ευρώ για τη στήριξη των μεταναστών. Ωστόσο, γεγονός ήταν ότι το κράτος δεν μπορεί άμεσα ή έμμεσα να παράσχει ένα τέτοιο χρηματικό ποσό με τη συναίνεση των πολιτών. Ωστόσο, αυτό είναι κάτι που δεν αναφέρεται στο άρθρο. Επιδεικνύοντας περαιτέρω τον παραπλανητικό χαρακτήρα του άρθρου, παραμελεί να αναφέρει την προτεινόμενη πρωτοβουλία ενός επιχειρηματία σύμφωνα με την οποία οι πολίτες θα μπορούσαν να δωρίσουν το 10% του μισθού τους σε βοηθούς μετανάστες.

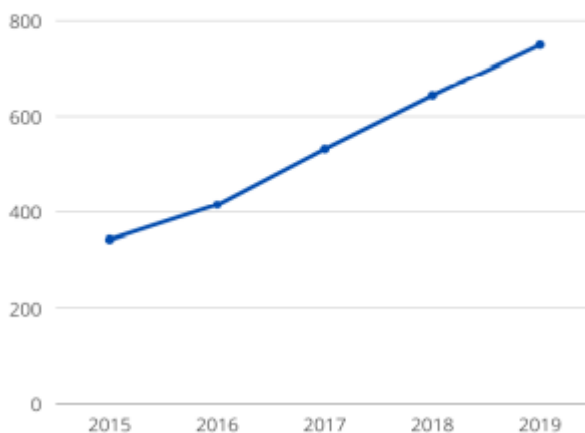
Ισπανία

Ιστορία της μετανάστευσης στην Ισπανία

Η Ισπανία είναι μια χώρα που παραδοσιακά αφορούσε τον εκπατρισμό σε αντίθεση με τη μετανάστευση. Ωστόσο, αυτό άλλαξε στις αρχές του 21ου αιώνα, όταν υπήρξαν αλλαγές μετά την άφιξη του μεταναστευτικού πληθυσμού κυρίως από τα κράτη της Λατινικής Αμερικής. Ο αριθμός των μεταναστών στην Ισπανία αυξάνεται ετησίως, καθιστώντας την τη δεύτερη χώρα στην ΕΕ με την υψηλότερη υποδοχή μεταναστών²⁷.

IMMIGRATION IN SPAIN

Source of data: Eurostat

²⁷ European Commission, Special Eurobarometer 469, Report, Integration of immigrants in the European Union, April 2018.

Η μετανάστευση στην Ισπανία μειώθηκε κατά περίπου 37,9% το 2019 λόγω του κορωνοϊού (COVID-19). Ωστόσο, υπολογίζεται ότι 400.000 άτομα εγκαταστάθηκαν στην Ισπανία το 2020²⁸. Οι γυναίκες μετανάστριες ήταν πολύ περισσότερες σε σύγκριση με τους άνδρες. Τα τελευταία χρόνια έδειξαν ότι οι περισσότεροι μετανάστες στην Ισπανία προέρχονται από το Μαρόκο, τον Εκουαδόρ και τη Ρουμανία. Ένα βασικό ζήτημα στην Ισπανία σχετίζεται με την περιορισμένη γνώση που έχει το κοινό σχετικά με τη μετανάστευση και τα σχετικά με αυτή ζητήματα²⁹. Περαιτέρω, οι αρχές έχουν καταβάλει ελάχιστες προσπάθειες για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος, οδηγώντας επομένως στην αύξηση της προπαγάνδας και της ξενοφοβίας σχετικά με τους μετανάστες.

Τα fake news και το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ισπανία

Έχουν διαδοθεί μια σειρά από ψευδείς ειδήσεις σχετικά με τη μετανάστευση στην Ισπανία στα μέσα ενημέρωσης και στα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης. Η μεγαλύτερη κάλυψη αυτών των ψεύτικων ειδήσεων ξεκινά το 2015, όταν η κρίση στην Κεντρική Ευρώπη δημιούργησε άμεσο αντίκτυπο στην Ισπανία. Πρόκειται για μια εξέλιξη που είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη της συζήτησης σχετικά με τις μεταναστευτικές πολιτικές και την κατανομή των προσφύγων. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα περισσότερα από τα ζητήματα που αφορούν τους πρόσφυγες και την επικινδυνότητά τους σχετίζονται με το στερεότυπο της τρομοκρατίας που στοχεύει τους μουσουλμάνους που ήδη ζούσαν στην Ισπανία. Ωστόσο, η άνοδος του ακροδεξιού λαϊκιστικού κόμματος VOX είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των hoaxes και των ψευδών αφηγήσεων σχετικά με τους μετανάστες στην Ισπανία. Αυτό το κόμμα χρησιμοποίησε τα μέσα ενημέρωσης και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να διαδώσει μεροληπτικές απόψεις σχετικά με τους μετανάστες. Έκτοτε, έχει αυξηθεί ο αριθμός των ψευδών ειδήσεων που αφορούν μετανάστες στην Ισπανία.

Los musulmanes demandarán a España ante Estrasburgo por las procesiones de Semana Santa “una ofensa al islam”

https://www.eldiario.es/desalambre/musulmanes-pedido-prohiba-semana-vuelve_1_1596759.html#:~:text=El%20encabezado%20que%20lo%20acompa%C3%B1aba,lo%20publicaron%20un%20a%C3%B1o%20despu%C3%A9s.

Ο τίτλος του άρθρου που εμφανίζεται έγραφε: “Οι Μουσουλμάνοι θα μηνύσουν την Ισπανία στο Στρασβούργο για τις πασχαλινές πομπές ως “προσβολή του Ισλάμ””. Η πηγή αυτού του άρθρου ήταν μια βρετανική εφημερίδα, η Daily Mail. Ο στόχος της προβολής μιας τέτοιας ιστορίας ήταν να θέσει

²⁸

²⁹ European Commission, Special Eurobarometer 469, Report, Integration of immigrants in the European Union, April 2018

τη μουσουλμανική κοινότητα ενάντια στον αυτόχθονα πληθυσμό. Ισχυρίστηκαν ότι θα υπάρξουν επιθέσεις σε ένα από τα πιο διάσημα παραδοσιακά χριστιανικά φεστιβάλ της Ισπανίας. Οι ψευδείς ειδήσεις κοινοποιήθηκαν σε πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook σχεδόν 11.000 φορές και δεν διαγράφηκαν ακόμα και μετά τη διαπίστωση των αληθών στοιχείων. Το δυσάρεστο είναι ότι γίνεται ετήσια ανακύκλωση αυτής της είδησης κάθε χρόνο.

Το 2020 κοινοποιήθηκαν ψευδείς ειδήσεις σχετικά με πιθανή διαδρομή παράνομων μεταναστών από την Αλγερία στην Ισπανία.

https://twitter.com/casoaislado_es/status/1280497132047581186

Το παραπάνω ήταν μια ψεύτικη ανάρτηση στο Twitter που υποστήριζε ότι υπήρχαν 500 σκάφη έτοιμα να αποπλεύσουν από την Αλγερία με μετανάστες στην Ισπανία. Αυτό είναι ένα tweet που οδήγησε τους χρήστες του Twitter να συμπληρώσουν τις πληροφορίες σχετικά με τον υποτιθέμενο ισχυρισμό παρέχοντας ψευδείς φωτογραφίες των φερόμενων σκαφών συνοδευόμενες από τον ισχυρισμό ότι θα φτάσουν με 5.000 παράνομους μετανάστες. Ωστόσο, επρόκειτο για ψευδή πληροφορία, επειδή οι βάρκες που εμφανίζονται ανήκαν σε ψαρά από τη Μαυριτανία που δημοσιεύτηκε στο Instagram.

Αποτελέσματα της Ποσοτικής Έρευνας

Τα αποτελέσματα της Ελλάδας

Η έρευνα που διεξήχθη σε αυτό το ερευνητικό έργο έδειξε επίσης το θέμα των fake news και της μετανάστευσης στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες θεώρησαν ότι οι μετανάστες είναι μια ευκαιρία να μάθουν για νέους πολιτισμούς. Ισχυρίστηκαν επίσης ότι τα πλεονεκτήματα των μεταναστών είναι ότι δέχονται να κάνουν δουλειές

που κανείς δεν είναι διατεθειμένος να κάνει. Σε γενικές γραμμές, οι συμμετέχοντες στην έρευνα αντιλήφθηκαν τους μετανάστες με θετικό τρόπο. Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι λαμβάνουν ειδήσεις από διαφορετικές πηγές και ότι οι ειδήσεις είναι αξιόπιστες ανάλογα με την πηγή. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες παραδέχτηκαν ότι δεν είχαν ιδέα για τον εντοπισμό ψεύτικων ειδήσεων. Επιπλέον, παραδέχτηκαν επίσης ότι υπάρχουν ψευδείς ειδήσεις που σχετίζονται με τους μετανάστες και τους προσφυγες.

Τα αποτελέσματα της Ιρλανδίας

Στην Ιρλανδία, η έρευνα περιελάμβανε τη χρήση 41 ατόμων που απάντησαν σε ερωτήσεις σχετικά με την αντίληψή τους για τις ψεύτικες ειδήσεις και τη μετανάστευση. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες αντιλαμβάνονται τους μετανάστες με θετικό τρόπο. Σύμφωνα με τους περισσότερους από τους συμμετέχοντες, οι μετανάστες χρησιμεύουν ως ανθρώπινο δυναμικό για την Ιρλανδία. Κανένας από αυτούς που συμμετείχαν στην έρευνα δεν αντιλήφθηκε τους μετανάστες ως απειλή. Οι συμμετέχοντες, που αντιλήφθηκαν τους μετανάστες ως μια ευκαιρία να μάθουν από μια άλλη κουλτούρα, θεώρησαν τους μετανάστες ως άτομα που κάνουν δουλειές που απορρίπτουν οι ντόπιοι και επομένως οι περισσότεροι μετανάστες στην Ιρλανδία καταλαμβάνουν ανειδίκευτες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, οι περισσότεροι μετανάστες στην Ιρλανδία συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν το στίγμα και να βιώνουν αρνητικά στερεότυπα στην ιρλανδική κοινωνία. Όσον αφορά τα fake news, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι υπάρχει θέμα ψευδών ειδήσεων στο διαδίκτυο. Ωστόσο, παραδέχτηκαν ότι δεν ήξεραν πώς να αναγνωρίσουν εάν μια είδηση που δημοσιεύτηκε ή καλύπτεται στο διαδίκτυο ήταν ψεύτικη. Αυτό δείχνει την ανάγκη για πρόσθετη εκπαίδευση σχετικά με τον έλεγχο δεδομένων μεταξύ των Ιρλανδών. Πολύ λίγοι από αυτούς που συναντούν ψευδείς ειδήσεις δείχνουν προθυμία να το διερευνήσουν.

Τα αποτελέσματα της Ισπανίας

Αυτά είναι τα αποτελέσματα έρευνας που διεξήχθη σε 36 συμμετέχοντες που εκπροσωπούν τους ντόπιους στην Ισπανία. Η πεποίθηση των περισσότερων από τους συμμετέχοντες στην έρευνα είναι ότι οι μετανάστες μπορούν να αποτελέσουν πηγή δύναμης για την Ισπανία εάν ενσωματωθούν στην κοινωνία. Σύμφωνα με τους περισσότερους από τους συμμετέχοντες, οι μετανάστες αναζητούν απλώς μια καλύτερη ευκαιρία και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης όταν έρχονται στην Ισπανία καθώς φεύγουν από κακές καταστάσεις. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες επιβεβαίωσαν ότι βρήκαν τις ειδήσεις και τα μέσα ενημέρωσης αναξιόπιστα και καθόρισαν την αξιοπιστία που βασίστηκαν στην πηγή. Η Ισπανία έχει θεσπίσει νόμους που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του ζητήματος των ψευδών ειδήσεων γενικά, εκτός από εκείνες που σχετίζεται με τη μετανάστευση.

Σημειώσεις κλεισίματος

Η Ευρώπη αντιπροσωπεύει μια περιοχή που έχει βιώσει τόσο την εισδοχή όσο και την εκδοχή μεταναστών. Αυτό συνίσταται σε μια μαζική ροή μετανάστευσης σε εσωτερικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, η Ευρώπη έχει γνωρίσει αύξηση της μετανάστευσης από γειτονικές περιοχές μετά από πολιτικές αναταραχές. Ξεκινώντας από τη δεκαετία του 1960, η Ευρώπη έγινε προορισμός για ένα μαζικό μεταναστευτικό ρεύμα από αφρικανικά και ασιατικά κράτη λόγω των πολιτικών αναταραχών στις χώρες από αυτές τις δύο ηπείρους. Για παράδειγμα, η Γαλλία γνώρισε μια μαζική ροή μεταναστών από την Αλγερία, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο γνώρισε μια άνοδο μεταναστών από την Ινδία. Οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν μεταναστευτικές προκλήσεις καθώς δέχονται πολλούς πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες. Με τη μαζική ροή μεταναστών στην Ευρώπη, τίθεται το θέμα των fake news. Έχουν υπάρξει ομάδες που αντιτάχθηκαν

στην αυξανόμενη είσοδο μεταναστών στις χώρες τους και η απάντησή τους ήταν η δυσφήμιση της κατάστασης των μεταναστών διαδίδοντας ψευδείς αφηγήσεις που τους αφορούν. Τα περισσότερα από αυτά τα ψεύτικα νέα διαδίδονται στο διαδίκτυο μέσω ιστοτόπων κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook και το Twitter. Οι περισσότεροι χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δεν μπορούν να προσδιορίσουν την αξιοπιστία των ειδήσεων που συναντούν στο διαδίκτυο. Αυτός είναι ένας παράγοντας που συνέβαλε στο να συνεχιστούν οι ψευδείς ειδήσεις για τη μετανάστευση σε πρωτοφανή επίπεδα που οδήγησαν στην απώλεια της ζωής αρκετών αθώων μεταναστών.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία (2020). Εκτιμήσεις πληθυσμού και μετανάστευσης Απρίλιος 2020. Πηγή από: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/er/pme/populationandmigrationestimatesapril2020/>
- Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία (2021). Δήλωση Τύπου Εκτιμήσεις πληθυσμού και μετανάστευσης Απριλίου 2021. Πηγή από: <https://www.cso.ie/en/csolatestnews/pressreleases/2021pressreleases/pressstatementpopulationandmigrationestimatesapril2021/>
- Deutsche Welle. 2017. Το γερμανικό δικαστήριο απορρίπτει ασφαλιστικά μέτρα κατά του Facebook για selfie από Σύρους πρόσφυγες.
- Deutsche Welle. 2017. Το αυξανόμενο πρόβλημα της αναταραχής κατά των προσφύγων στο διαδίκτυο <https://www.infomigrants.net/en/post/2193/the-growing-problem-of-agitation-against-refugees-online> . URL που συμβουλευτείτε στις 14.12.2021.
- DNA. 2018. Ψεύτικες ειδήσεις: Η Ιρλανδία αρνείται αναφορές ότι το έθνος θα φέρει 1 εκατομμύριο μετανάστες από μουσουλμανικά έθνη. <https://www.dnaindia.com/world/report-fake-news-ireland-denies-reports-that-nation-will-be-bringing-in-1-million-immigrants-from-muslim-nations-2592167>
- E. Kolinsky, Non-German Minorities in German Society, στο “Turkish Culture in German Society Today”, Berkley 1997, σελ. 81.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 469, Έκθεση, Ένταξη μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Απρίλιος 2018.
- F3nord. 2020. Calais: Η Chloe, 9, απήχθη και σκοτώθηκε. <https://france3-regions.francetvinfo.fr/hauts-de-france/2015/04/15/calais-chloe-9-ans-ete-enlevee-violee-et-tuee-705643.htm>
- Giuliani-Hoffman, Francesca (3 Νοεμβρίου 2017). «Το «F*** News» πρέπει να αντικατασταθεί από αυτές τις λέξεις, λέει η Claire Wardle». Χρήματα.CNN. Ανακτήθηκε στις 30 Δεκεμβρίου 2021.
- Gleeson, C. (2021). Η εμπιστοσύνη των Ιρλανδών στα μέσα ενημέρωσης αυξάνεται εν μέσω ανησυχίας για ψεύτικες ειδήσεις. The Irish Times. Πηγή από: <https://www.irishtimes.com/business/media-and-marketing/irish-people-trust-in-media-increases-amid-concern-over-fake-news-1.4600628>
- Χάμιλτον, Κίμπερλι. 1997. «Ευρώπη, Αφρική και διεθνής μετανάστευση: Ένα άβολο τρίγωνο συμφερόντων». Νέα Κοινότητα 23 (Chronique de la politique d’immigration en 2006 - Rupture, transition ou continuité? dossier d’actualité du site Vie publique, Μάρτιος 2007.
- Higdon, Nolan (15 Αυγούστου 2020). Η ανατομία των ψεύτικων ειδήσεων: Μια κρίσιμη εκπαίδευση για τον αλφαριθμητισμό των ειδήσεων. Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, σελ. 1.
- https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics
- <https://www.kas.de/de/web/geschichte-der-cdu/flucht-und-vertreibung>
- https://www.pentapostagma.gr/koinonia/1353172_sok-me-tis-proklitikes-diloseis-toy-pakistanoy-ypertyheroy-poy-kerdise-gek-eyro
- Klaus Bade, http://kjbade.de/wp-content/uploads/2015/09/2007-09-21_verso-una-societa-multiculturale.pdf

- O'Brien, C. (2021) Η Ιρλανδία θα ηγηθεί της παγκόσμιας πρωτοβουλίας για την αντιμετώπιση των «ψευδών ειδήσεων» σχετικά με τη μετανάστευση. The Irish Times. Πηγή από: <https://www.irishtimes.com/news/education/ireland-to-lead-global-initiative-to-tackle-fake-news-on-migration-1.4547287?mode=sample&auth=failed=1&pworigin=https%3A%2F%2Fwww.irishtimes.com%2Fnews%2Feducation%2Fireland-to-lead-globalinitiative-to-tackle-fake-news-on-migration-1.4547287>
- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης Σύστημα Συνεχούς Αναφοράς για τη Μετανάστευση (SOPEMI). Τάσεις στη διεθνή μετανάστευση. Παρίσι: Εκδόσεις ΟΟΣΑ, 2003: 196- 198.
- Θάνος Σιτίτσας. 2019. «Επιδημική» βόμβα τύφου, χολέρας, πανώλης και φυματίωσης από «λαθρομετανάστες»; <https://www.ellinikahoaxes.gr/2019/11/30/migrants-infectious-disease-hoax/>
- The International Migration Review, Vol. 19, No. 3, Ειδικό Τεύχος: Πολιτικά Δικαιώματα και Κοινωνικοπολιτική Συμμετοχή των Μεταναστών, Νέα Υόρκη, 1985, σελ. 518.